

Dumitru Cristea s-a născut pe 29 martie 1927 la Negrești, localitate dobrogeană situată pe malul râului Urluia. Va urma Institutul de Subingineri din Baia Mare. Este arestat în toamna anului 1948 și condamnat în 1949. Este reținut la sedii ale Securității din Oravița și Satu Mare și condamnat la 6 ani temniță grea, pentru apartenență la „Frăția de Cruce” din cadrul Grupului „Bohotici”, care activa în Transilvania de Nord. Este închis la Penitenciarul din Aiud, iar în 1952 este transferat la „Zarcă”, locul de maximă severitate și siguranță al Penitenciarului, fiind supus celui mai aspru regim de tortură psihică și fizică, până la eliberarea din 15 octombrie 1954. Slăbit și bolnav de TBC, se întoarce acasă, la Negrești, unde transcrie poeziile memorate în închisoare ale lui Radu Gyr pe trei caiete (care conțineau în jur de 300 de poezii). O va cunoaște pe Tudorina Manea la Mina „Lulia”, și se va căsători cu aceasta în 1955. Este arestat din nou, la 1 aprilie 1958, fiind condamnat la temniță grea pe viață, comutată apoi în 25 de ani, pentru „uneltire împotriva orânduirii socialiste”. A fost închis 4 ani la Constanța (în regim de exterminare: legat în lanțuri cu zale de grosimea degetelor, la picioare, și din când în când și de mâini, fără a avea voie să stea în pat, nu putea să facă decât patru pași înainte și tot patru înapoi) și 2 ani la Aiud (unde l-a cunoscut pe Nichifor Crainic, memorându-i mai multe poezii). A fost eliberat la 37 de ani, în vara lui 1964, ca urmare a grațierii generale a deținuților politici, la presiunea democrațiilor occidentale. În 1991 își recuperează de la SRI caietele confiscate de Securitate. Se stinge din viață la 1 februarie 2000.

Tudora (Dorina) Cristea s-a născut pe 7 octombrie 1933 la Purani, Teleorman și a fost de profesie tehnician geolog. La arestare, în 15 iulie 1958, era căsătorită cu Dumitru Cristea și aveau un copil, Cornel. A fost condamnată la 10 ani închisoare corecțională pentru „uneltire” și închisă la penitenciarele Constanța, Jilava, Arad, Oradea. A fost eliberată la 14 ianuarie 1963. Este păstrătoarea poeziilor soțului său, Dumitru, pe care le-a îngrijit și recitat de nenumărate ori, ducându-i moștenirea mai departe.

Copertă:
Asign

Ilustrații:
Andrei Mănescu

Prefață și redactare:
Răzvan Codrescu

DTP:
Valentin Dan

Ediție îngrijită de **Răzvan Codrescu**

© Manuscris, 2017

Manuscris
Str. Negru Vodă 30
Pitești, România
0774 651 257
edituramanuscris.ro

DUMITRU CRISTEA

TESTAMENTUL UNUI CRUCIAT

POEZII DE DINCOLO
ȘI DE DINCOACE DE GRATII

EDIȚIE ÎNGRIJITĂ DE
Răzvan Codrescu

ILUSTRĂȚII
Andrei Mănescu

INTERVIURI
**Constantin Mustață
Alina Urs**

MANU
SCRIS
EDITURA

Pitești / 2017

ZBUCIUM ȘI POEZIE

(2001)

CAIETUL I:

Jar de spini

TESTAMENTUL UNUI CRUCIAT

Îndemn

Adună, române, răbdare
Și-neacă-ți amarul în silă!...
Fă-ți rugă din lacrimi amare
Și-ndură-i pe cei ce te-mpilă!...

Suportă cu zâmbet pe buze
Minciuna ce steag ți-i și pâine!
Ascunde-ți durerea sub spuze
Și-năbușă-ți foamea de câine!

Tăcut, dă prostiei binețe
Și-ncântă-i trufia fetidă!
Învață să ai două fețe,
C-așa cere vremea stupidă!

În inima-ți, floare de piatră,
Închide-ți oftând indignarea!
Ascultă necinstea ce latră
Și cată-ți în vis alinarea!...

N-auzi cum mocnesc în adâncuri
Răzmeriți cu nimb de jăratec,
Cu fulger de smalt la oblâncuri
Și ropot de Pegas sălbatec?...

Așteaptă-n tăcere, calm, ceasul
Când dârz vei țâșni la lumină
Și,-arhanghel de flăcări, cu pasul
Strivi-vei năpârcile-n tină!

Căci zile de chin în istorii
Trăit-au strămoșii-ți asemeni,
Dar schimbatau-le-au toate în glorie
Și-n pilde cu miezul de cremeni.

Agăț-te de tine!

Agăț-te de tine cu mâinile amândouă
Și nu lăsa să-ți scape în deșertări ființa;
Din zdrențe de speranță fă-ți zilnic haină nouă
Și din căderi sub cnuturi încheagă-ți iar silința!

Nu te lăsa cu vrerea târât în silnicie,
Chiar de-ți dă brânci cârtirea în groapa cu jivine!
Din spinii răstignirii fă-ți psalmi de bucurie
Și-n rugul umilinței aspiră la mai bine!

Sfidează beciul umed ce-ți dă fiori de moarte
Și ploaia de sudalme ce cugetu-ți frământă!
Fă-ți anii dăruirii un semn frumos de carte
Și dorul de-mpănire, o sete ce-nspăimântă!

De gemi trăsniț de foame, înfige-ți pumnii-n pântec
Și fă-ți arici durerea, pân' cazi în amorțire!
Din spasmele chircirii fă-ți stihuri de descântec
Și din catran de lacrimi, torent de răzvrătire!

Când frigul te ia-n brațe în zile lungi de veghe,
Cătând cu sânge să-ți sugă din trup și crinii minții,
Te scutură de șerpini ce-ți colcăie în zeghe
Și-ți află bărbăția în cremenea voinții!

Frumosul și-adevărul nu pot nicicând să moară,
Iar binele-ecumenic nu-ncape în genună.
Există o dreptate și-o dragoste de țară
Ce trebuie slujite și-n cea mai grea furtună.

Nu-i lege ca tu însuși să-ți iei, din vis, tainul,
Dar ești dator, la jertfe, să-ți dai din plin obolul,
Să crezi în dreptul sacru de-a-ți hotărî destinul,
Și nu-n slogane hâde, impuse cu pistolul.

Ideea de-a fi liber e din făptură ruptă
Și-a-ți exprima gândirea e nimbul bucuriei.
Atunci e om bărbatul când crede-n a lui luptă
Și nu-și pleacă grumazul în jugul tiraniei.

Jugu-mpilării

Sărmane prieten, ce greu ne e jugul!
Ce mașter ne-mpilă! Ce silnic ne-apasă!
În scrâșnet de lanțuri ne mistuie rugul,
În pîntece, foamea brăzdează cu plugul,
Iar ștreangul mâhnirii ne gătuie-n masă.

Tovarăș nevolnic, ce searbăd ni-i veacul!
Ce stearpă-mplinirea! Ce scârnav destinul!
Nu-și află niciunde furtunile leacul;
În inimi infarctul își coace dalacul
Și-n pleoape tăcerea își sfarmă veninul.

Strigoi singuratec, ce putred ni-i visul!
Ce rîncedă truda! Ce mucedă clipa!
Ne leagănă-n dricuri, cu râvnă, abisul;
În poală, Maria, își plînge ucisul
Și chinu-așteptării ne muștră risipa.

Indignare mută

Cum pot să spun că nu mă doare rana
Ce mi-au făcut-o frații mei de sânge
Și nu mă-ncrâncenă deloc Satana,
Când tot mai crunt în chingi de foc mă strânge?...

Cum pot să spun că nu condamn furtuna
Ce-a mutilat îngrozitor gorunii
Și nu-mi dă ghes să clocotesc minciuna,
Ce-o proslăvesc smintiții și nebunii?...

Cum pot să spun că nu-mi stârnește scârba
O pletoră de nulități savante,
Ce, pe dureri și lacrimi, joacă sârba
Și ne ucid cu nepăsări bacante?...

Cum pot să strig că-i libertate jugul
Sub care geme azi din greu tot neamul
Și-s îngeri cei ce-i jefuiesc belșugul
Și-l duc la râpi, cu cnutul și cu-arcnul?...

O, zei nepăsători și surzi la șoapte,
Cum de-ndurați asemenea „podoabe“
Și-ngăduiți ca din abjecte fapte
Să-și facă gloriei pui de slugi neghioabe?!...

Cum de răbdați a vremurilor bârnă,
Ce cu povara-i prin oblânc ne taie,
Și nu vă îngroziți de-atâta scârnă,
De-atâta plâns, de-atâta chin, de-așa gunoaie?!...

S-or rușina vreodată proștii?

S-or rușina vreodată proștii,
Ce-n epocă s-au vrut deștepți,
C-au răsturnat caleașca poștii,
Ca să-i omoare pe-nțelepți?...

Vor fi în stare sicofanții
Să-și dea trădările-n vileag,
Să ne explice, cu savanții,
Cum și-au făcut din patimi steag?...

Se vor căi în ani mișei
C-au sângerat al mamei sân
Și-au tras de trupul ei ca zmeii,
Vânzându-i salbele pe fân?...

Dar ipocriții și cretinii,
Unelte demne de dispreț,
Ce-n haite crunte ca rechinii
Ne-au sfâșiat ce-aveam de preț?...

Vor recunoaște, ticăloșii,
Spunând-o tare și deschis,
Că ei ne-au mutilat strămoșii
Și-au pângărit supremul vis?...

O, cum de n-am puteri divine
În zdrențuita mea opincă,
Să-mi mântui neamul de rușine,
Strângând gunoaiele-n turbincă!...